

សម្ព័ន្ធកំណែនាំប្រជុំការបោះឆ្នោត

The Electoral Reform Alliance (ERA)

ក្តុំពេញថ្ងៃទី០៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤

ការវាយតម្លៃទៅលើកិច្ចព្រមព្រៀង រវាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ទាក់ទងកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត

សម្ព័ន្ធកំណែនាំប្រជុំការបោះឆ្នោតយល់ឃើញថា ស្មារតីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងក្រុមការងារចម្រុះនៃគណបក្សនយោបាយទាំងពីរទាក់ទងវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងវិសោធនកម្មច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ និងច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតបានសម្រេចគោលការណ៍សំខាន់ៗដូចជា៖

១. ការបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) ថ្មី មួយជាស្ថាប័នរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ដែលសមាសភាពនៃគណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវបានជ្រើសរើសដោយមានការចូលរួមពីក្រុមគណបក្សនយោបាយដែលមានអាសនៈនៅក្នុងរដ្ឋសភា ដែលជំនួសការជ្រើសរើសបច្ចុប្បន្នចេញពីក្រសួងមហាផ្ទៃ និងគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្រោមគណបក្សនយោបាយដឹកនាំរដ្ឋាភិបាលតែមួយ។ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតថ្មីមួយ នឹងត្រូវបានបង្កើតភ្លាមបន្ទាប់ ពីរដ្ឋសភាអនុម័តវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញ។ នៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតមានអាណត្តិតែប្រាំឆ្នាំ និងមានថវិកាស្វ័យធនសម្រាប់ដំណើរការ។
២. ការធ្វើសេចក្តីស្នើច្បាប់ ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងរាស្ត្រ និងសេចក្តីស្នើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ដើម្បីធានាឱ្យមានលទ្ធផលសំខាន់ៗដើម្បី៖
 - បង្កើតបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោតថ្មី ដើម្បីធានា និងការពារសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ប្រជាជន។

- ស្វ័យភាពក្នុងការរៀបចំមន្ត្រីបោះឆ្នោតថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ការការពារខាងផ្លូវច្បាប់ ចំពោះការអនុវត្តន៍តួនាទីរបស់សមាជិក គ.ជ.ប ដូចការពារផ្លូវច្បាប់ ចំពោះសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ និងចៅក្រម។

៣. គ.ជ.ប ថ្មី ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមជួយរៀបចំសេចក្តីព្រាង សេចក្តីស្នើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តិទៅនៃ គ.ជ.ប និងសេចក្តីព្រាងនៃសេចក្តីស្នើវិសោធនកម្មច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាង រាស្ត្រ។

សម្ព័ន្ធកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតវាយតម្លៃថា ឯកសារកិច្ចព្រមព្រៀងនៃសំណើវិសោធនកម្មទាំងនោះ នៅមិនទាន់បានបំពេញទៅតាមគោលការណ៍អប្បបរមាដែលសម្ព័ន្ធកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតបានផ្តល់យោបល់ សម្រាប់វិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញទាក់ទិន គ.ជ.ប នេះ៖

- មិនផ្តល់ស្វ័យភាព ក្នុងការរៀបចំថ្នាក់ដឹកនាំស្ថាប័ននេះ។
- មិនមានអភ័យឯកសិទ្ធិ ដើម្បីធានា និងការពារសមាជិក គ.ជ.ប។
- មិនមានចែងអំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ និងលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់សមាជិក គ.ជ.ប។
- មិនមានពីគោលការណ៍ដែលធានាតម្លាភាព និងបើកចំហរនៃការជ្រើសរើសសមាសភាព និងការអនុវត្តន៍ភារកិច្ចរបស់ គ.ជ.ប។
- ហាក់កំណត់សមត្ថកិច្ច គ.ជ.ប ត្រឹម រៀបចំការបោះឆ្នោត ដូចនេះហើយការស្នើវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញនេះ មិនមានចែងនូវដែនយុត្តាធិការ សិទ្ធិ អំណាចរបស់ គ.ជ.ប ក្នុងការបង្កើតយន្តការដោះស្រាយជម្លោះបោះឆ្នោត ការរៀបចំចុះឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត និងបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត និងការត្រួតពិនិត្យប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។

សម្ព័ន្ធកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត សូមធ្វើការវាយតម្លៃខ្ពស់នូវការខិតខំ និងការប្តេជ្ញាចិត្តនៃគណបក្សទាំងពីរដែលបានសម្រេចកិច្ចព្រមព្រៀង ទាក់ទិនកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ហើយចាប់ផ្តើមជាប្រក្រតីនៃដំណើរការរដ្ឋសភានៃអាណត្តិទីប្រាំនេះ។ សម្ព័ន្ធកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតបន្តទាមទារអោយមានការជ្រើសរើសសមាសភាព គ.ជ.ប ថ្មីតាមលក្ខណៈតម្លាភាព និងបើកចំហរ បន្ទាប់ គណបក្សទាំងពីរមានអាសនៈក្នុងរដ្ឋសភាបានជ្រើសរើសបេក្ខជនសមាសភាព គ.ជ.ប បញ្ជីនោះត្រូវបានដាក់ជូនអោយគណបក្សនយោបាយដែលមិនមានអាសនៈនៅក្នុងរដ្ឋសភា និងសាធារណៈជនផ្តល់ការចាប់អារម្មណ៍

សម្ព័ន្ធកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត

The Electoral Reform Alliance (ERA)

និងធ្វើការវាយតម្លៃចំពោះបេក្ខជនក្នុងរយៈពេលមួយសមស្របមុនរដ្ឋសភាផ្តល់ការទុកចិត្ត។ រដ្ឋសភា និងគ.ជ.ប ថ្មី ត្រូវបន្តការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងកំណែទម្រង់បោះឆ្នោត ដោយរៀបចំ និងបង្កើតច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃ គ.ជ.ប និងវិសោធនកម្មច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ។ ក្នុងន័យនេះសម្ព័ន្ធកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតស្ទើរអោយរដ្ឋសភា ឬ/និង គ.ជ.ប ថ្មី បើកអោយមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតរួមមាន គណបក្សនយោបាយដែលមិនមានអាសនៈក្នុងរដ្ឋសភា និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល នៅក្នុងក្រុមការងារដែលធ្វើសេចក្តីព្រាងនៃសេចក្តីស្នើច្បាប់ និងកិច្ចប្រជុំផ្សេងៗ។ គ.ជ.ប ត្រូវតែជាស្ថាប័នក្នុងការចាត់ចែងចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ដើម្បីបង្កើតបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតថ្មី។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម៖

ឈ្មោះ	អង្គការ	លេខទូរស័ព្ទ
• លោក នី ចរិយា	អាដហុក	០១១២៧៤៩៥៩
• លោក ព្រាប កុល	គម្លាភាពកម្ពុជា	០១២៨៧៧៨៣៣
• លោក ហង្ស ពុទ្ធា	និចហ៊ិច	០១២៩៥៩៦៦៦
• លោក យង់ កឹមអេង	ភីដឺភី សិនធីរ	០១៦៨២៨២១១
• លោក គល់ បញ្ញា	ខុមហ្វ្រែល	០១២៩៤២០១៧
• លោក សុខ ពិទ្យរ្យ	វាយ ស៊ី ស៊ី	០១៧២៧៣៣០៣
• លោក គាន ពន្លក	ជ្រោក	០១២៥៥១៤៦៦
• លោក ហុង គឹមសួន	សម្ព័ន្ធស៊ីសា	០១២៩៤៥៥០៥
• លោក ប៉ា ងួនឡេង	ស៊ី ស៊ី អាយ អឹម	០៦០៤០៩៩ ៩៩
• លោក យ៉េង វិរៈ	ខ្មែក	០១២៨០១២៣៥